

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ГЛОБАЛЬНОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Снівак Віктор

Академія праці, соціальних відносин і туризму

Анотація

Аналізуються сучасні світові процеси формування глобального громадянського суспільства. Розкрито його сутність, структура, тенденції, динаміка. Визначено завдання національного громадянського суспільства в процесі інтеграції в глобальну спільноту.

Abstract

Analyzes contemporary the world processes of a global civil society. Reveals its essence, structure, trends and dynamics. Defined tasks of the national civil society in the process of integration into the global community.

Вступ

Офіційними мовами представлення доповідей у збірнику матеріалів є: англійська, українська та російська. За бажанням авторів, вони можуть надсилати статті двома мовами для публікації обох варіантів.

Зростаюче усвідомлення людством реальності глобальних проблем, розуміння потреби вироблення спільних проектів у боротьбі з транснаціональними загрозами, інформатизація, поширення демократії у світі тощо, стали останнім десятиліттям основними причинами об'єднання людей у міжнародні мережеві громадські ініціативи. Це є однією з ознак процесу формування глобального громадянського суспільства. Як ідея, термін, соціально-політичний феномен, останнє є міждисциплінарним концептом, предметом вивчення політичної науки, соціальної теорії, правознавства, соціальної філософії та інших дослідницьких напрямків.

Глобальне громадянське суспільство формується у відповідь на виклики глобалізації. Єдиного його розуміння на сьогодні не існує. Однак основними методологічними підходами у його аналізі є: 1) розгляд як еволюціонуючого соціального феномена, який об'єднує розвинуті та нерозвинуті взаємозв'язані мережі, акторів, які самоорганізуються через межі; 2) аналіз як історичної фази розвитку громадянського суспільства в епоху глобалізації. Глобальне громадянське суспільство – це конгломерат груп і рухів та інших акторів, об'єднаних певним перспективним баченням глобальних відносин. Головною його характеристикою є свідомо самоорганізація громадянськості та здійснення їх транснаціональної діяльності поза владними структурами. Детермінантами розвитку глобального громадянського суспільства виступають інформаційні планетарні потоки, соціальні мережі, громадська активність тощо [1, с.13].

Глобальний формат громадянського суспільства твориться завдяки Інтернет-спільноті як співтовариству, що виникає та функціонує у мережі з метою реалізації інтересів його членів. В умовах розвитку е-демократії вікі-проекти, чати, форуми, соціальні мережі тощо посилюють вплив на суспільне життя, сприяють зміні політичної структури суспільства, посилюючи вплив інститутів громадянського суспільства. Новітніми ефективними способами широкої громадської участі у соціально-економічному та політичному житті є краудсорсинг і краудфандинг (спільнокошт). Вони все частіше заявляють про себе як технології мобілізації людських і фінансових ресурсів у глобальних проектах.

Динаміка формування та розвитку глобального громадянського суспільства, як уявляється, значною мірою буде залежати від стану розвитку громадянських суспільств

національного рівня. Завдяки досягненням інформаційно-комунікаційних технологій людина постає як новітній актор глобального громадянського суспільства з певними інтересами, рівнем свідомості, менталітетом, традиціями тощо. Активність транснаціональної громадськості може бути спрямована на вирішення наднаціональних проблем, транскордонне спілкування, утворення глобальних організацій та ін.

Згідно авторитетних рейтингів впливових міжнародних організацій, показники розвитку громадянського суспільства в Україні за низкою загальноновизнаних індикаторів протягом періоду незалежності поступово поліпшувалися, а останніми роками демонструють певну стабільність. Останніми роками суспільство продемонструвало спроможність адекватно реагувати на виклики, що загрожують Україні, підтримку демократичного вектору національного розвитку, сприяння в забезпеченні обороноздатності держави, допомогу постраждалим і нужденним, що свідчить про його зрілість та появу підґрунтя для розвитку громадських інституцій, спроможних впливати на демократичну трансформацію [2, с. 1]. Водночас діалектично взаємопов'язані процеси розвитку громадянського суспільства та формування інформаційного суспільства в Україні є складними і суперечливими.

Україна є глобальною країною і займає в рейтингу не останнє місце. Водночас варто зауважити, що інтеграція вітчизняного громадянського суспільства у глобальне потребує державної підтримки, перш за все нормативного врегулювання функціонування соціальних мереж та створення мережевих структур, комунікаційних механізмів, становленні нової культури інформаційних обмінів. Важливими є також такі чинники як довіра до неурядових організацій, усвідомлення широкою громадськістю значення громадських ініціатив як дієвого способу представництва та захисту власних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Нерубашенко І. А. Глобальне громадянське суспільство: шляхи формування та перспективи розвитку: автореф. дис. ... канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / Нерубашенко І. А. – О., 2015. – 20 с.
2. Крицкалюк Н. І. Інституалізація громадянського суспільства як чинник становлення громадянського суспільства в Україні: автореф. дис. ... канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / Крицкалюк Н. І. – К., 2016. – 20 с.